

ἀμετασάλωτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀμετασάλωτος Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μετασαλώτος < *μετασαλώνω.

Ἀμετασάλευτος, ὁ ἰδ.: Καθόμωνα ἀπὸ τὸ πρῶν μέχρι τὸ βράδυ ἀμετασάλωτος.

ἀμετάστετα ἐπίρρ. Κρήτ. (Χαν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀμετάστετος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Φωσκόλ. Φορτουν. (ἔκδ. ΣΞανθουδ.) πρῶξ. Β στ. 421 = ἀμεταπίστως. Πβ. «μὰ νὰ βαλθῇ ἀμετάστετα τοῦ γέρω νὰ τὴ δώσῃ». Παρὰ Βλάχ. ἀμετάστατα.

Χωρὶς νὰ μεταβάλῃ τις θέσιν, χωρὶς νὰ κινηθῇ τις, ἀμετασαλεύτως, ἐπὶ τοῦ ἄλματος καὶ τῆς σφαιροβολίας. Πβ. συνών. φρ. *χωρὶς φόρα*.

ἀμεταφύτευτος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μεταφυτευτός < μεταφυτεύω.

Ὁ μὴ μεταφυτευθεὶς, ἐπὶ δένδρῳ καὶ ἢ φυτοῦ ἐνθ' ἄν.: Δεντρὸν ἀμεταφύτευτον Τραπ.

ἀμεταχείριστος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀμεταχείριστος.

Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν ἔχει μεταχειρισθῇ τις, ὁ μὴ τεθεὶς εἰς χρῆσιν, καινουργής: Ἀμεταχείριστα ροῦχα, ἀμεταχείριστη πεποιτία. Συνών. ἀγγιχτός 2, ἀγκαίνιστος 2, ἀπιαστος, ἀφόρετος, καινούργιος.

ἀμετζεσόλιαστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀμετζισόλιαστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μετζεσόλιαστος < μετζεσόλιάζω.

Ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχουν ράψει καττύματα, ἐπὶ ὑποδημάτων ἐνθ' ἄν.: Ἀμετζεσόλιαστα παπούτσια πολλαχ.

ἀμέτοχος ἐπίθ. Πόντ. (Οἶν.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀμέτοχος.

1) Ὁ μὴ λαμβάνων τι ἀπὸ τινος: Ἀμέτοχος ἔβγαιεν ἀσ' σὸ σπῖτιν (ἐξήρχετο ἐκ τῆς οἰκίας). 2) Ὁ μὴ ἀπολαύσας τι: Ἀμέτοχος ἐδήβεν (ἀπέθανε).

ἄμετρα ἐπίρρ. Ζάκ. — Λεξ. Δεὲκ Λάουνδ. — ΔΣολωμ. 21 καὶ 76.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄμετρος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Χωρὶς μέτρον, ἀπειρώς ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Κατατρώγει ὥσάν τὴν σχίζα | τόπους ἄμετρα ὑψηλούς, *χωρὲς, ὄρη ἀπὸ τῆς ρίζας, | ζῶα καὶ δένδρα καὶ θνητοὺς* ΔΣολωμ. 21.

ἀμέτρητος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν.) ἀμέτρητο Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀμετρητὸ Ἀπουλ. ἀμέτρετος Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀμέτρητε Τσακων. ἀμέτριστο Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀμέτριγος Πελοπν. (Οἶν.) κ. ἄ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀμέτρητος. Ὁ τύπ. ἀμέτριστο κατὰ τὰ εἰς -ιστος ἐπίθ.

1) Ὁ μὴ μετρηθεὶς, ὁ μὴ ἀπαριθμηθεὶς κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: Δὲν τὰ μέτρησα τὰ χρήματά μου, ἀμέτρητα τὰ ἔχω κοιν. Τοῦ ὅσῳ τὰ γρόσια ἀμέτρητα Κρήτ. Τὰ μῆλα ἀμέτρετα ἔχ' ἄτα (ἔχω αὐτὰ) Χαλδ. κ. ἄ. Τὸ κοκκὶν ἀμέτρετον ἐν' αὐτόθ. Ἀμέτρετο ἐν' τὸ τζουπάδ' (ὁ ἀραβόσιτος) Ὁφ. β) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ μετρηθῇ, ἀναρίθμητος, ἀπειρος κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. κ. ἄ.) Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: Ἀμέτρητα λόγια-ζῶα-χρήματα κοιν. Ἀμέτρητο ἀσκέρι Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Ἀμέτρετα ἐκέρδευεν Κερασ. Ἀμέτρετα διλιάδες (χιλιάδες) Κοτύωρ. || Φρ. Χαῖρε, βάθος ἀμέτρητον! (ἐπὶ πλησμονῆς τινος συνήθως κακοῦ, οἶον: ἡ κακία του εἶναι χαῖρε κτλ. Ἡ φρ. κατ' ἀναλογ. τῆς ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου φρ. «χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον») σύνηθ. || Ἄσμ.

Αὐτὸν τὸν νεὸν ποῦ ἔχετε, αὐτὸ τὸ παλληκάρι, *χίλια σᾶς δίνω νὰ τὸν δῶ, μύρια νὰ τὸν μιλήσω* *κι ἂν εἶναι γιὰ ξαγορασμό, ἀμέτρητα τὰ δίνω*

Κορσ.

Ναῖλλοι ἐμέν, τὰ τέρτᾱ μου ἀμέτρετα μαλλία!

(ἀλλοίμονόν μου, τὰ βάσανά μου εἶναι ὥς ἀμέτρητα μαλλία!) Χαλδ. Συνών. ἀλογάριστος Α 1 β, ἀλόγιαστος 2, ἄμετρος, ἀναρίθμητος. γ) Μεταφ. ὁ οὐχὶ ἐσκεμμένος, ὁ ἀπροβούλευτος, ἐπὶ λόγου Κρήτ.: Τὰ λόγια του εἶν' ἀμέτρητα. 2) Ἐνεργ. ἀπερίσκεπτος Χίος. Συνών. ἀζύγιστος 2, ἀκομπασάριστος, ἀσυλλόγιστος.

ἀμετρία ἡ, Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Κομ. Λάουνδ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀμετρία.

Ἀνυπολόγιστος ἀριθμὸς: Εἶναι ἐκεῖ ἀμετρία.

ἄμετρος ἐπίθ. σύνηθ. ἄμετρος βόρ. ιδιώμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄμετρος.

Ἀναρίθμητος, πολὺς, ἀφθονος, ἀνυπολόγιστος: Ἡ λύπη μου εἶναι ἄμετρη Πελοπν. (Δημητσάν.) Πέρασαν χίλιοι κι ἄμετροι Πελοπν. (Σαραντάπ.) Νὰ ζήσης χρόνια ἄμετρα! (εὐχή) Πελοπν. (Ἀρκαδ.) || Γνωμ. Μάϊς ἄβρεχος, μούστος ἄμετρος (ἂν δὲν βρέξῃ τὸν μῆνα Μάϊον, εὐδοκιμοῦν αἱ ἄμπελοι καὶ αὐξάνεται ἡ παραγωγή τοῦ οἴνου. Πβ. ἄβροχος) πολλαχ.: Ἄσμ.

Σκοτώνουν Τούρκους ἄμετρος

ἀγν. τόπ.

Γυναῖκες βρίσκεις ἄμετρες, | μὰ ἄλλο ἀδερφὸ δὲν κάνεις Πελοπν.

Καὶ πάλι τὸ ξανάβανε σὲ ἄμετρο λογάρι

Αἴγιν. Συνών. ἀμέτρητος 1 β.

ἀμήγιανος ὁ, Κῶς ἀμήγιανος Κυδων. Λέσβ.

Ἐκ τοῦ πλεοναστικοῦ στερητ. ἀ- καὶ τῆς φρ. νὰ μὴ γιάνῃ. Πβ. ἀ- στερητ. 2 β.

1) Ἀνίατος ἀσθένεια, μόνον ἐν ἀραῖς ἢ ἀστείαις φράσεσιν ἐνθ' ἄν.: Κουπὶδ', σαπὶδ' τὸ ἀμήγιανον! (νὰ κοπῇ, νὰ σαπῇ καὶ νὰ μὴ γιάνῃ! Ἀρὰ) Λέσβ. Νὰ πάθ' τοὺν ἀμήγιανον! Κυδων. 2) Φάρμακον μὴ συντελοῦν εἰς τὴν ἴασιν, ἐν ἀστείᾳ φράσει Κῶς: Τὸ πόνεμά σου θέλει πλάτανον κι ἀμήγιανον (ὁ πόνος σου θέλει πλάτανον, ἵνα πλατύνη, καὶ ἀμήγιανον, ἵνα μὴ γιάνῃ).

